FEB 20 1920

Published and distributed under permit (No. 181), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ — Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. — SINGLE COPY 4 CENTS

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ВІВТОРОК, 17-го ЛЮТОГО 1920. ЧИСЛО 21. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., TUESDAY, FEBRUARY 17, 1920. No. 21.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

УКРАЇНА БОРЕТЬСЯ ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ.

Селяни побивають большевиків підїздовими нападами, протестуючи проти савєтської влади.

ВІДЕНЬ (Австрія), 13. лютого. — Большевицькій армії грозить заглада на Україні. Українські селяни, котрі творять 80 процент населення, бажають мати свою власну землю в противестві до большевицької ідеї комуністичної власности. Вони не стерплять окупації ніякої чужої держави.

Генерал Денікін зістав побитий українськими селянами, а не червоними. Вони виступали проти нього тому, що він бажав привернути старий російський царизм, хотів звернути великі посілости первісним власникам і намагався замкнути українські школи. З тих причин були повстання з підїздовою війною, перериванне зелізничних шляхів і відмова засобів.

Армія Троцького війшла на Україну майже без боїв, бо селяни розгромили армію Денікіна. Большевицький ватажок привів Росіян з Москви і усадовив їх в Києві яко тимчасове правительство, заявляючи, що Україна буде частиною савєтської Росії або у федерації з нею, або на підставі незалежної влади. Українці підозрівають одначе Троцького, бо вони противляться чужинцям, а тимчасове большевицьке правительство складається з Росіян.

Мирове предложенне червоних є облудою.

Українці кажуть, що домаганнє большевицького міністра заграничних справ Чічеріна супроти Поляків, аби заключити з ними мир, було облудою. Вони думають, що червоні предложать Полякам затрудні для них услівя, і що Поляки будуть приневолені боронити себе проти атаку.

Червоні розпочали забирати від селян цукор і муку, а селяни ведуть за те проти них підїздову війну, як се вони робили проти Денікіна. Під оружем є около 30.000 селян, але їм бракує засобів і узброєння. Червона армія є під командою німецьких офіцирів і Росіян зі старої армії, включаючи ґенерала Брусілова. Українці кажуть, що вони згодилиби ся заключити союз з Польщію і Румунією проти спільного ворога і створити мир проти червоних.

Українці нарікають на аліянтів.

ВІДЕНЬ, 10. лютого.—Українці є противні большевикам, але помимо того аліянти зділали їм богато злого. Обжаловують вони великі держави о заохочуванне Денікіна до заатаковання України, замісць получення з ними для здержання большевиків.

Рапорти з Польщі доносять про велику обаву перед зближаючоюся офензивою большевиків. Польща, подібно як Україна, поборювала Леніна і Троцького, але Українці кажуть, що великі держави ніколи не пробували злучити ті два народи проти спільного ворога, а противно: робили всьо, щоби їх розділити.

УКРАЇНА НЕ ПІДДАСТЬСЯ НІКОЛИ БОЛЬШЕВИКАМ.

Премієр Мазепа домагається признання незавсимої України.

(Кореспонденція Приятелів України).

ВАШІНҐТОН, 14 лютого. — **„Україна не піддасться ніколи большевикам. Україна буде гробом для большевиків. На весні вже не буде большевиків на Україні".**

Се є предсказаннє українського премієра Мазепи, яке міститься в довгій офіціяльній каблеґрамі до Української Місії, як се оповіщають „Приятелі України" сього міста. Каблеґрама подає вісти про рухи українських правильних війск і повстанців проти большевиків. Підчас коли війска ґенерала Петлюри здержують большевицький наїзд на Україну на північний захід від Одеси, всьо українське населеннє повстає проти червоних російських вілзливців так, як повстало було проти російських монархістів під проводом ґенерала Денікіна, спричинюючи їх нечайний і цілковитий розгром.

Українські повстанці бють большевиків на задах їхніх ліній — говорить депеша Мазепи. Ціла українська територія є засіяна відділами повстанців, які безпокоять большевицькі війска всякими можливими способами. Большевицькі власти істнують лише по більших українських містах, ґарнізонованих большевицькими війсками. Сей бій буде продовжатися доти, доки большевиків не викинеться з України на завше, бо український селянин, хоч противиться сильно системі великого землеволодіння, привик до приватної власности своєї землі і відкидає большевицьку програму комуністичної власности. Се є засаднича ріжниця між українськими й російськими селянами. Примітивна комунальна власність землі додержалась у властивій Росії аж до найновійшого часу, але для України — рільничо більше розвиненої — рільничий комунізм є так чужий як і для Америки. Отже большевицька земельна програма, якій не дуже то противилися в Росії, не прийметься на Україні, де селяни становлять 84% до 94% населення.

Большевицькі прихильники на Україні істнують майже виключно в більших промислових областях, підчас коли маси українського населення противляться большевизмови. Українці боролися з большевиками ще від падолиста 1917 року. Одинокою причиною, ізза якої їм не повелося, є те, що аліянтські держави їм заєдно і чинно противилися, за те, що вони наміряли створити незалежне від Росії правительство. Тепер же, коли всі пляни для відновлення старого російського ладу впали, одинокою розумною розвязкою російської проблеми є: признати незвисимість демократичної републиканської України, як також инших нових република, які відірвалися від Росії.

Премієр Мазепа висловлює переконаннє, що держави положать реальні підвалини мира в Европі, коли признають незалежність України і дадуть їй матеріяльну поміч для відбудови.

Пропозиція Денікіна.

ВАШІНҐТОН, 13. лютого. — Департамент заграничних справ оголосив нині предложеннє підстави правительства, яке ґенерал Денікін, противобольшевицький лідер в Полудневій Росії, подав був Козацькій Раді 30. січня б. р. Се предложеннє домагалося рішучої постанови проти большевизму, злучення російської армії, яке мало обіймати всілякі частини воюючих з большевиками сил, і забезпечення земельних інтересів селян і козаків.

НАЙНОВІЙШІ ВІСТИ З УКРАЇНИ.

Українці побивають большевиків.

(Кореспонденція Приятелів України).

ВАШІНҐТОН, Д. К., 13. лютого. — Українське Пресове Бюро „Приятелів України" оповістило слідуючу каблеґраму, яку нині дістала Українська Місія:

Букарешт, 9. лютого. — Українські війска відступили з Одеси на лінію Тираспіль-Роздільна-Северинівка і там стали до битви з большевиками та побили їх. Большевики мали великі втрати.

Отаман Махно з 30.000 повстанців держить територію між Єлисаветградом і Миколаєвом. Повстанці під проводом отамана Шуби в Чернигівщині зорґанізували проти большевиків 56 сіл. Сї повстанці послугуються гарматами і машиновими крісами. Повстанці отамана Осаула держать область між Могилевом, Шаргородом, Джуриним і Ямполем.

Премієр Мазепа висловлює переконаннє, що Україна буде гробом для большевиків. До весни не стане на Україні ані одного большевицького жовніра. Всі селяни повстають проти червоних наїзників. Премієр сподівається, що західні держави збудують підвалини мира в Европі, коли признають независимість України і дадуть Україні матеріяльну поміч.

Польські воєводи в Галичині.

Після донесень старокраєвих ґазет іменували польські власти трох воєводів для Східної Галичини, а саме: посла Тарновского в Перемишли, графа Скарбка у Львові і Ценьского в Тернополи.

Ляцька грабіж на Україні.

В польських часописах читаємо: Комендант автомобілевої групи Боґуцкий працює від двох тижнів над зінвентаризованнєм наших воєнних добичий (??) в Каменци і Проскурові. Показується тепер, що з покинених Українцями в Каменци автомобілів майже всі е здатні до ужитку. Там взято також маґазини повні автомобілевих ґум. В Проскурові знов забрано кромі трох ваґонів наладованих автомобілями, ще 160 автомобілів, з котрих около 40 дасться вкоротці урухомити.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ВІДОЗВА

до всіх відділових секретарів Українського Народного Союза, органїзаторів і всіх членів та прихильників нашої найстаршої організації, Українського Народного Союза в Америці.

Отсим подаеть ся до відома, що на підставі ухвали з річного засіданя Головного Уряду Українського Народного Союза принимаеть ся нових членів до Українського Народного Союза

ДО КІНЦЯ ЛЮТОГО ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО

а до відділу на підставі статута даного товариства або їх запавшої ухвали.

Длятого П.П. Секретарі і Органїзатори Українського Народного Союза повинні напружити свою патріотичну енерґію та потрудитись через тих три місяці для добра свого власного товариства, братства чи сестрицтва, а тимсамим і для Українського Народного Союза та подвоїти свій відділ в короткім часі.

Ст. Миляновйч,
голов. рекорд. секр. У. Н. Союза.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

РОБЕРТ ЛЕНСІНҐ, МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ЗРЕЗИҐНУВАВ.

Президент зажадав його резиґнації за самовільне поступованне.

ВАШІНҐТОН, 13. лютого. — Роберт Ленсінґ зрезиґнував з уряду міністра закордонних справ на домаганнє Вілсона. Резиґнація стала обовязувати в одній хвилі.

Причини, які спонукали президента зажадати резиґнації міністра Ленсінґа, були дві:

Президентови донесено, що в часі його недуги міністер Ленсінґ скликував засідання кабінету, підчас коли таке право після конституції належиться лише президентови. Тут Вілсон оскаржив Ленсінґа о узурпованне сили президента.

Президент оскаржує Ленсінґа, що він у многих важних справах не годився з ним, а се завважив Вілсон ще підчас нарад мирової конференції в Парижи.

У відповідь на перше оскарженнє Ленсінґ заявив, що він справді яко черговий урядник правительства, другий по президенті, скликував неформальні засідання голов ріжних департаментів, аби нарадитись над справами, які не терпіли проволоки. А робив се тому, бо підчас недуги президента ніхто з міністрів не міг бачитись з президентом.

Щодо другої точки оскарження, Ленсінґ заявив, що він все був льояльний Вілсонови, а коли президент не є вдоволений ним, то він радше зрезиґнує.

Президент Вілсон у відповідь на заяви Ленсінґа заявив, що оправдання міністра закордонних справ є безосновні, бо йому ніхто не дав права скликувати формальні або неформальні засідання кабінету, отже резиґнація Ленсінґа є на часі.

Міністер Ленсінґ зрезиґнував і президент резиґнацію приняв.

Резиґнація міністра внутрішних справ.

ВАШІНҐТОН, 12. лютого. — На місце уступившого міністра внутрішних справ, Френкліна Лейна, президент Вілсон іменував Джана Бартона Пейна, предсідателя федеральної корабельної комісії. Міністер Лейн уступить з кабінету 1-го марта.

Зміни в правительстві за Вілсонового режіму.

ВАШІНҐТОН, 16. лютого. — Від часу, як Вудров Вілсон став президентом Злучених Держав, в 1913 році, в його правительстві наступило 10 змін.

Джеймс Кларк Рейнолдс, міністер справедливости, уступив 4. вересня 1914, аби заняти місце члена федерального трибуналу.

Вілліям Дженінґс Браєн, міністер закордонних справ, уступив 8. червня 1915, бо не хотів підписати відповіди президента Вілсона на першу німецьку ноту в справі затоплення Люзитанії.

Ліндлей М. Ґарізон, міністер війни, уступив 11. лютого 1916, бо не міг погодитись з президентом в справі сухопутньої армії.

Вілліям Ґібс МекАду, міністер фінансів, уступив 23. падолиста 1918, бо не був вдоволений платнею.

Томас В. Ґреґори, міністер справедливости, уступив 13-го січня 1919, бо не був вдоволений платнею.

Вілліям К. Редфілд, міністер торговлі, уступив 5. вересня 1919, бо не був вдоволений платнею.

Картер Ґлєс, міністер фінансів, уступив в падолисті 1919, аби заняти місце сенатора в парламенті.

Дейвід Френклін Гавстон, міністер рільництва, уступив 27. січня 1920, аби заняти місце міністра фінансів.

Френклін Найт Лейн, міністер внутрішних справ, уступає 1. марта 1920, бо невдоволений платнею.

Роберт Ленсінґ, міністер заграничних справ, уступив 12. лютого 1920, бо не міг погодитись з президентом.

ПАРЛЯМЕНТ ЗА ВІДКЛИКАННЄМ 12.000 ЖОВНІРІВ З ПОЛЬЩІ.

Поляки, що приняли американське горожанство, мають повернути.

ВАШІНҐТОН, 13. лютого. — Сенат нині приняв спільну резолюцію, якої домагався міністер війни Бейкер, даючи міністерству війни право відкликати 12.000 горожан Злучених Держав польського походження, котрі були членами польського леґіону в Франції, а тепер находяться в Польщі. Справа пійшла тепер до палати послів.

Страйк зелізничників відкликаний.

ВАШІНҐТОН, 14. лютого. — Запевненнє президента Вілсона, що домагання зелізничих робітників будуть як слід розглянені і полагоджені, спинили вибух великого страйку на американських зелізницях. Провідники зелізничників згодились відкликати страйковий обіжник. Президент Вілсон впевнив робітників, що покличе до життя спеціяльну комісію, подібну до тої, що тепер розбирає справу углекопів, і вона має полагодити всі непорозуміння між зелізничими компаніями і робітниками.

Кандидатка на президента Злучених Держав.

НЮ ЙОРК, 15. лютого.—Тут почався рух за сформованнєм політичної партії, яка виставилаб женщину на кандидата в президенти Злучених Держав, ставлячи тим Злучені Держави під контролю матірархальної форми правительства. Кандидатка вже найшлася. Є нею пані Неллі Вен Слінґерленд. Вона стоїть на плятформі вічного ворога війни, пенсії для материй, охорона дітий, реформа тюрем і поправних заведень, реформа супружа в той спосіб, аби молодята вибирали лікарські свідоцтва перед супружем, і вкінци закон про розводи.

На случай, колиб женщина вийшла президентом Злучених Держав, вона малаб право покликати собі до правительства самих женщин. „Теперішні услівя мусять зродити матірархію, — каже пані Слінґерленд — аби охоронити мужеський рід, котрий стратив всяке розуміннє цивілізації і став о много дикший чим в давних часах".

УХВАЛИ РОБІТНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОГО ЗЇЗДУ В ШІКАГО

Боротьба о кооперативи.

ШІКАГО, 14. лютого. — Всеамериканський господарсько-робітничий кооперативний зїзд покінчився після трьох днів нарад. Зїзд виніс сильну постанову повести боротьбу о кооперативи. Кооперативна продукція, кооперативний поділ і кооперативні фінанси мають заступити капіталістичну систему економічної будови держави.

Ухвалено: зорґанізувати в державі систему кооперативних склепів після пляну Рошделя, на якім основуються кооперативи Англії і прочої Европи.

Кооперативні фабрики, контрольовані робітниками, у всіх головнійших галузях промислу.

Кооперативні банки, федеральні і стейтові, котрі мають спомагати кооперативні підприємства.

Зелізниці мають бути удержавлені, а покищо правительство повинно продовжати дальше свою контролю над ними бодай два роки.

Основувати народню пресу, яка служилаб інтересам кооперативного промислу.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

ВІЛСОН РІШУЧО ПРОТИ ФРАНЦУСЬКО-АНГЛІЙСЬКОГО ПЛЯНУ.

Коли Англія і Франція не приймуть його пляну, Злучені Держави вицофаються з Европи.

ПАРИЖ, 15. лютого. — Президент Вілсон повідомив правительства Англії, Франції й Італії, що коли вони полагодять адрійське питаннє без згоди Вашінґтону, Злучені Держави перестануть інтересуватися дальше полагодженнєм біжучих справ Европи. Він заявив, що жадна пропозиція на полагодженнє адрійського питання не годиться з американськими поглядами.

Се повідомленнє міститься в ноті, яку вчера передав французькому міністерству закордонних справ американський амбасадор Валас, а яку рівночасно передано правительствам в Лондоні і Римі. Прийшла вона вже тоді, як премієри Франції й Англії запевнили італійського премієра, що Югославія мусить приняти компроміс з 20. січня, або антанта полагодить непорозуміннє після Лондонського Договору.

Французькі дипльомати дуже зчудовані акцією Вілсона. Антанта має тепер перед собою до вибору два пляни полагоджування европейських справ: або мусить робити всьо сама без попертя і участи Злучених Держав, або мусить робити всьо так, як каже Вашінґтон.

ПАРИЖ, 16. лютого. — Премієр Мілеран і премієр Ллойд Джордж вислали відповідь на Вілсонову ноту в справі їх становища в адрійськім питанню. Оба премієри заняли оборонне становище щодо Італії і не годяться зі становищем Вілсона.

Канада проти Японців.

ВАНКУВЕР, Брітиш Коломбія, 14. лютого. — Промислові комісії Брітийської Кольомбії зажадали нині від домініяльного правительства, щоби воно сейчас повзяло рішучу акцію для заборонення Японцям набувати землю на власність. Комісії ухвалили одноголосно резолюцію, яка каже, що правительство повинно заборонити „орієнтальним і всім иншим небажаним чужинцям купувати, випозичати або в инший спосіб контролювати землю в Канаді".

МІЖ СЕРБІЄЮ І БОЛГАРІЄЮ НАСТУПИЛО ЗБЛИЖЕННЄ.

Серби не хочуть окупувати болгарську територію, котру призначила їм мирова конференція.

СОФІЯ, 13. лютого. — У відносинах сербсько-болгарських наступило велике зближеннє. Се пізнати хочби по отсім факті: мирова конференція віддала округ Царибрід Сербії, однак Серби донині його не окупували. Хоч се справа досить незначна і доси остаточно не порішена, однак вона буде мати великий вплив на дальший хід відносин між Болгарією і Сербією.

Доносять, що більшість послів скупщини, сербського парляменту, є проти дальшої окупації болгарських земель Сербією, заявляючи, що будуть голосувати проти того. Населеннє Цариброду, що було вивтікало, почувши, що мирова конференція віддала їх землю Сербії, повернуло тепер назад з Болгарії до своїх домівок.

Премієр Стамбулівський сказав: „Нині відносини між Сербами і Болгарами є далеко красші чим були передтим. Коли перевагу візме розум і розвага, можна сподіватись великих результатів для поліпшення слявянського братерства".

Убийство Колчака потверджене.

ЛОНДОН, 13. лютого. — Вісти про убийство адмірала Колчака потверджуються урядово. Адмірал Колчак і міністер Попеляєв були розстріляні в Іркутску 7-го лютого о 5-тій годині рано.

ПОЛЬСЬКІ РОБІТНИКИ ДОМАГАЮТЬСЯ МИРА.

Грозять загальним страйком на случай, як правительство відкине мирову пропозицію большевиків.

ВАРШАВА, 12. лютого. — Представники партій соціялістичної і робітничої явились у премієра Скульского і ґенерала Пілсудского та предложили їм меморіял, в котрім зажадали безпроволочно розпочати мирові переговори з Росією. Представник углекопів заявив, що на случай, як правительство не згодиться на большевицьку мирову пропозицію, углекопи вийдуть на загальний страйк.

Сойм буде вибирати польського президента.

ВАРШАВА, 14. лютого. — Конституційна комісія прийшла до остаточного рішення, що начальника польської держави, котрий буде титулуватись президентом, буде вибирати сойм, а не нарід.

Коронованне румунського короля.

ЛОНДОН, 14. лютого. — Коронованне Фердинанда як короля Великої Румунії відбудеться в місцевости Альбажуля, Трансильванія, десь в найблизшім часі. Король Юрій вишле свого надзвичайного посла до короля Фердинанда, який буде представляти Британію в часі коронації.

Англійський міністер каже, що робітництво не надаєсь управляти державою.

ЛОНДОН, 14. лютого. — Вінстон Чорчіл, англійський міністер війни, заявив на публичнім вічу, що „робітництво не надається управляти державою".

Протест Угорщини.

ВІДЕНЬ, 10. лютого. — Угорське правительство вислало меморандум державам антанти, в якім протестує проти розбишацьких-метод Румунів в окупованих землях, де для мадярської науки замкнено школи й університети, а професорів і учителів проганяється, коли вони не хочуть зложити присяги на вірність Румунії. Всюди заводять румунську мову, а що Мадяри не розуміють її, отже се рівнається замкненню шкіл. В Кольошар 3.600 студентів університету покинуло науку. — Румунські урядники є на кождім богослуженню в церкві і цензурують церковні проповіди.

Населеннє Словакії.

ВАШІНҐТОН, 13. лютого. — Ян Г. Масарик, завідатель чехо-словацькими справами, подав нині до публичного відома результат спису населення Словакії, яка була частю Угорщини, а тепер належить до Чехо-Словацької Републики. Спис виказав, що Словакія має 2,940.374 душ населення, яке після національностий є розділене: Словаків 1,340.980; Мадярів 665.703; Німців 143.322; Українців 134.764; инших 55.808.

Неврожайне поле для суфражисток в Швайцарії.

БЕРНО, 11. лютого. — Два швайцарські кантони, Ціріх і Базилея, відкинули при загальнім голосованню в неділю проєкт про жіночу рівноправність. За наданнєм женщинам політичного права було в Ціріху 22.000 голосів, а проти 88.000. В Базилеї голосувало лише 60% горожан, і 12.000 голосів було проти надання, а 7.000 за наданнєм женщинам права.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
ESTABLISHED 1893.
VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.
Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50
Single copy 4 cents.		Поодиноке число 4 центи.	

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.
Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.
Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек.
За всі оголошення поміщуванні в „Свободі" редакція не відповідає.

ЛЕНСІНҐ ВІДІЙШОВ.

Президент Вилсон прийшов до здоровля і зачав урядованне.

Першим його кроком було усуненнє міністра заграничних справ Ленсінґа. В листі до Ленсінґа спитався він його, чи се правда, що в часі його недуги він скликував засідання міністерської ради, хотяй знав, що до сього має право тільки президент. Ленсінґ відповів, що скликував засідання „неформально", але вважаючи, що президент з тим не годиться, і що між ним і президентом були вже давнійше непорозуміння, він уступив.

Се було властиво усуненнє Ленсінґа, а причин його усунення було без сумніву далеко більше і певно далеко важнійших, однак про них може тільки пізнійше дізнаємося.

В заграничній політиці одною з признак Ленсінґа було русофільство. Він підпирав відбудову старої Росії, як був в Парижі, в часі мирової конференції, а не переставав підпирати сеї політики і по своїм повороті до Вашінґтону.

Українська народня республіка мала в нім противника, може найбільшого серед американських диплсматів.

Навіть коли вже політика з Колчаками, Денікінами і Юденічами програла, Ленсінґ ще не пізнав був тої великої помилки, що він підпирав московську контр-революцію проти відновлених вільних народніх республік.

Можливо, що з Ленсінґом відійде з Вашінґтону і його нещасна русофільська політика, а завитає нова, яка стане по стороні народньої революції усіх народів бувшої Росії. Сим Америка здобула би собі симпатії міліонів на Сході Европи.

ПРО ОСТАННІ ПОДІЇ НА УКРАЇНІ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

Прага, Чехословаччина, 23. січня 1920.

Що сталось на Україні в падолисті, тільки тепер стало відоме. Після військової наради 4. падолиста, дано наказ всім фронтам наступати на Денікіна. Наступ пійшов успішно, але галицького війска, на основі умови з Денікіном не посунено. Через те в фронті зробилась діра, котрою Денікінці пройшли назад нашого війська, на лінії Жмеринка-Одеса. Галичани байдуже дивились на те, як били Наддніпрянців. В Каменці сталась паніка. Андрій Лівицький, що заступав міністра закордонних справ, випросив у Поляків дозвіл пройти через окуповану Поляками територію на Волинь, до Староконстантинова-Шепетівки. (На політичній нараді в Каменці рішено було, що не можна йти ані до Румунії ані до Польщі; одинока стежка, щоб задержатись на українській теріторії — се йти на Волинь). Вироблено плян переїзду, але виконувано його несправно, так що Поляки, покликані для охорони Каменця отаманом Петлюрою, були вже в місті, а українське війско й уряд ще були на двірці. Потім коли підійшли під Проскурів, рознеслась чутка, що збунтовані селяне не хочуть перепустити директорії на Староконстантинів і розібрали зелізницю. Знов пійшло кілька днів на справженнє сеї неправдивої звістки. Тимчасом баламутні відомости про сили Денікіна піддали отаманови Петлюрі нещасливу гадку попробувати вирвати з їх рук зелізницю на Жмеринку. Вислано юнаків з військової школи, яким справді вдалось захопити сусідню стацію Деражню. Але сим спровоковано атак Денікінців на Проскурів, котрого не було чим відбити і він викликав повне замішаннє. Зелізничники розбіглись; не можна було вивезти поїздів; льокомотиву випущено на поїзд із золотом і ріжними вартостями, котрим їхали також міністри. Розчіплено поїзд і частина пійшла на Волочиска, а всі ті вартости попали в руки Денікінцям. Ті, що пійшли на Волочиска на сусідній стації, перепакувались на вози — що не могли забрати зі собою поховали або спалили і пійшли таки на Волинь до війска. Але коли були в Любарі, тут отаман Волох, що сидів в Каменці в арешті з иншими подібними погромщиками, а перед евакуацією був з ними випущений і принятий отаманом Петлюрою в свою особисту охорону, — тут задумав захопити в свої руки власть. Заздалегідь уже виготовив печатку з написом: „отаман червоних українських війск" і в ночи 2. грудня захопив зі своїми людьми золото, що віз зі собою уряд і хотів вхопити Петлюру. Се йому не вдалось і одійшовши на другий бік річки він там отаборивсь і розпочав стрільбу. В сім замішанню, коли не можна було розібрати, хто за ким, міністри (Мазепа і товариші) рішили пробитись до повстанців і пійшли туди, а Петлюра поїхав до Шепетівки і заявив, що війско його побольшевичилось і з Рівного поїхав до Варшави. **Приїхав туди 7. грудня і там став орґанізувати новий кабінет.** Тимчасом Андрій Лівицький, що був у Варшаві вже перед тим, на чолі місії, приняв уряд премієра. Стали договорюватись з Поляками про формованнє за помочию Польщі нової армії і утвореннє нового осередка на занятій Поляками території, в Рівнім, котре Поляки мали для сього увільнити.

Але на Україні сі пляни принято з великим невдоволеннем. Виявилось, що ні війско, ні уряд не розпорошились, ні зістались без території, так що ніякої потреби переходити на польську територію не було. В Літині і Хмельнику отаман Шепель зі своїм відділом тримав усю ту країну ще з літа, не пускаючи ні большевиків ні Денікінців. До нього після Проскурівської катастрофи приїхав др. Макух, товариш міністра внутрішних справ, управитель почт Паливода й инші люди і вони тут орґанізували „краеву раду", яка стала висшим політичним орґаном на „браславську землю" (повіти літинський, літичівський, винницький і браславський) і на сей взорець, згідно із законом Центральної Ради про новий поділ України на землі, рішено орґанізувати територію в міру її очищення. Міністерство, з Мазепою на чолі, осілося у Винниці, після того як українське війско за помочию Галичан вибило денікінців із Жмеринки. Після любарської катастрофи сього війска, як рахують, було коло 5.000 піхоти, коло 1.000 їзди і коло 100 гармат; колиж прилучились Галичани, що їх старшина була віддала Денікінови, число його зросло значно; — рахують навіть на 20.000 до 30.000. Воно очищує територію, оперуючи спільно з українськими повстанцями й очевидно також і з червоними большевицькими військами проти денікінців.

Супроти сього українські партії зібрані в Каменці 24. грудня і Літині 25. грудня однодушно признали, що **ні у Варшаві ні деинде на чужій чи окупованій території не може творитись ніякий новий уряд, а має доповнитись чи реорґанізуватись кабінет винницький, Мазепи, та як найскорше скликати передпарлямент, з тої території, яка буде до того часу звільнена. Для сього орґанізувався спільний комітет з партій соц.-революціонерів, соц.-демократів, гал. радикалів, селянської спілки і еврейських партій.**

Ролю Директорії вважають загально скінченою з її виїздом за кордон, але хотіли-б її зліквідувати делікатно: щоб вона сама (властиво Петлюра, бо рахується, що Швець і Макаренко зложили свої повновласти на руки його) **зложила свою повновласть на руки міністерства Мазепи, або того будучого передпарляменту.** Покищо О. Безпалко, що 14. січня приїхав від Мазепи до Варшави, підчеркує звязок Мазепи з Директорією і одрікається всяких переговорів з большевиками.

Московські большевики навязали з Українцями переговори за посередництвом швайцарського соціяліста Плятена, що летів летаком і впав на українській території, але був перепущений, з відповідними інформаціями, до Москви і потім відтам приїхав з пропозиціями угоди.

СЕМЕН ВІТИК ПРО ПОЛІТИКУ ДРА ПЕТРУШЕВИЧА

Недавно відбулося у Відні велике українське віче, на якому промовляв бувший посол **Семен Вітик,** член української соціял-демократичної партії в Галичині.

У своїй промові він представив докладно хід подій на Україні від часу нападу Польщі на Україну, а зокрема зносини галицьких політиків з царським ґенералом Денікіном, які, як уже звісно в Америці, довели до соромної угоди та до передачі війск Галицької України під команду Денікіна.

Найбільшу вину за ті сумної памяти події приписує д. Вітик **д-рови Евгенови Петрушевичеви,** диктаторови Галицької України, а представляючи його вину, подає много подробиць, які доси були незвісні серед Українців в Злучених Державах.

Се обжалованнє є дуже тяжке, бо страшна річ закидати народню зраду чоловікови, котрий ціле своє життє працював для народу. Але справа України є висша понад всяких навіть найбільше заслужених людий.

Однак судити треба справедливо, і не на те лиш, аби осудити, але й на те, щоби лихо направити. Навіть найбільші і найсильнійші держави роблять помилки і промахи в політиці, але горе тим, котрі зі злої дороги не завернуть на добру і з помилок не навчаться розуму на будуче. Українському народови тепер треба як найбільше самопізнання, як найбільше науки з промахів з недавно минулого, та зрозуміння, і то дійсного та ясного зрозуміння, кудою дальше іти; яку політику провадити на будуче.

Ясна річ, що та політика мусить бути народня. Лише така політика може бути на Україні, яка стремить до повної волі українського народу. Для сеї політики треба іти з цілим народом, а у других народів глядати приятелів і союзників, але не неволі московської або польської.

Всяка українська політика, що годиться на панованнє Московщини або Польщі над українськими землями, мусить на Україні збанкротувати.

Бо український нарід не підіпре такої політики; він підіпре тільки політику, що стремить до вільної України.

Промова Вітика звучить:

Під ударом бриґади У. С. С. утекли польські війска з Чорткова, роспочався загальний наступ наперед, а усе, що жило на селах горнулось до української армії. Отсю хвилину великого підйому народа використав Петрушевич і оголосивши себе диктатором, станув на чолі армії.

Диктатура його була тільки з імени, бо власть сповняли молоді сотники, або старшини чужого походження, які ним обертали як манікіном, а які його тільки підшептами та похлібствами піддержували в тім пересвідченню, що він є одинокий від провидіння висланий муж, який має український народ вести і спасти. Ті старшини робили в армії, що хотіли, а Петрушевич тішився, що має титул „диктатора". Петрушевич і диктаторці начали власть від продовжування ненависних акцій до правительства Наддніпрянського. Як згадано було, Петрушевич заборонив видати Наддніпрянському уряду ціле його майно, яке лишилось в вагонах, а також не хотів довго видати паперу для друковання гроший, так, що той папір цілком перемочився. Він розказував всім, що Антанта люта є на правительство Наддніпрянців, бо воно є большевицьке і тому він хоче показати, що з Наддніпрянцями не має нічо спільного.

Тимчасом сей ревний слуга Антанти дістав від неї письмо, з якого ясно виходить, як вона до нього відносилась. Через Поляків переказала Антанта на письмі Петрушевичу, що з огляду на се що в Галичині є вічні большевицькі безпокої, Польща дістала мандат продовжити свої операції і заняти територію аж по Збруч. Остаточно судьба Галичини має бути пізнійше вирішена. Так копнула Антанта Петрушевича. Українська армія підсичувана новими кадрами мужиків і дійшла аж під Бережани, не могла однак мимо свого незрівнаного геройства посунутись дальше задля браку амуниції, в яку антанта Поляків дуже щедро заосмотрювала. Завзяття наших козаків було так велике, що проти могучого ворога, сипячого безнастанним гарматним, кулеметним вогнем ішли вони з голими штиками. І наші почали відступати. Тоді Петрушевич замісць вести війска до Каменця довго надумувався, робив щораз непотрібні наступи, які не мали жадних наслідків, а принесли численні жертви. Задумував ще раз пробувати щастя у Румунів, щоби вони дали перевести війска, збрую а навіть державне майно.

Петрушевич і його кліка думали часто навязати зносини з большевиками, але ціль тих зносин у Петрушевича не було поширення революції, тільки забезпеченне своїх особистих інтересів і своєї акції. Большевики се бачили і не спішилися до заключення з ним угоди.

Тимчасом територія Великої України звільнювалась. Вистарчилаби навіть та скількість війска, яку захопив Петрушевич, щоби обсадити цілу територію України аж до Одеси. Тимчасом з каригідним недбальством, держав Петрушевич мов загніваний король цілу українську армію на маленькій території в Галичині, цілі дві неділі, так, що орґанізуючась армія Денікіна, могла без перепон, заняти міста великої України.

Всі частини галицьких війск, перлись самовільно іти на велику Україну і помагали повстанцям та армії Наддніпрянців.

Для усіх галицьких козаків був Петрушевич байдужа і незнана фіґура. Для зорґанізовання на взір австрійської армії, українських частин був він лиш щось в роді командуючого, який видавав прикази.

Як бувби командант змінився, булаби ані одна душа на се не скривилася. Байкою є, отже будьтоби він уратував армію, і будьтоби ціла армія тільки задля його імени держалась. Великою помилкою уряду Наддніпрянщини і головного отамана Петлюри було, що замісць звертатись прямо до галицьких частин, вони почали переговорювати і перепрошуватись у Петрушевича, який зростав в піря і почав щораз більше дутися. Галицькі козаки, як щирі, революційно настроені селяни і робітники, бажали щиро перейти на Наддніпрянщину і скріпити там революцію і треба було їм тільки рішучого клича, а Петрушевич був для них байдужа фіґура.

Український уряд не звернувся прямо до частин, а тільки їздив раз по раз до Борщева просити Петрушевича о поміч, а той дувся як пава і почав диктувати свої услівя.

Одним з його бажань, було усуненне дотеперішнього соціялістичного уряду, як большевицький. Не відомо, які обітниці дали Петрушевичеви міністри Наддніпрянського уряду, які їздили раз по раз до Борщева. Знаємо лише те, що минуло нових 3 неділі, а Петрушевич армію на Наддніпрянщину не перевів, через що уже тоді наніс надзвичайні шкоди Україні, яку можна було без перешкод, цілу територію, своїми військами обсадити, бо повстанці мали у своїх руках не лишень Київщину але і Полтавщину та стояли навіть під Одесою.

Доперва під напором польських війск, коли рознеслась чутка, що ті заняли вже Заліщики, перейшли галицькі частини на Наддніпрянщину.

До Камінця увійшов також і пан „диктатор" Петрушевич, який заняв палату епископа Пімена і тут, в Каменці улаштувався він як цісар. Окружив свій будинок доокола жандармерією і частинами війск, на подвірю поставив скорострілы. Доступ до нього був неможливий, більше тяжкий, як до намащеного царя.

За те, щоби армію одягнути, не дбав ніхто, не журився навіть і сам Петрушевич, для нього ціла думка була, як знищити Сіяка і, як усунути Наддніпрянський уряд. Заосмотренне армії було полишене їй самій, хотяй Україна сама є дуже богата і є де поживитись, Петрушевич держав цілу армію на тій частині Поділля, яка була як давний терен війни — зовсім пустою. Так проминуло повних 5 неділь. Галицька армія стояла безчинно, коли повстанці зближались уже аж під Одесу. Тимчасом Денікін заняв Харківщину, заняв Одесу майже без бою і занимав без перешкоди ціле Лівобереже, а Петрушевич ждав в Каменці, коли уступить Наддніпрянський уряд і держав великі залоги коло себе.

Але радість Киян перемінилась скоро в розпуку. Бо до Київа увійшли рівночасно Денікінці в числі до 2.000 людий. З тими добровольцями робив Кравс на власну руку переговори. Він сам признався, що стрітився з ґенералом Бредовом і сей ґенерал заявив, що з Галичанами буде говорити, а Наддніпрянцями ні, бо — се банди. Ґенерал Кравс признав йому, що се правда, що Галичан нічого не вяже з військами Наддніпрянців. Ґенерал Кравс згодився відступити аж по Фастів, а Київ залишити Денікінцям. Про таку зраду не знав ані отаман Сальський, ані Наддніпрянці. Зачудувало їх лишень, що ґен. Кравс наказав вивісити російський фляґ на будинку Думи міста Києва. Коли отаман Сальський казав російський фляґ зняти, почали київські добровольці стріляти. Рівночасно почали пальбу надходячі до Києва 2.000 з армії Денікіна. Між українськими військами повстала страшна паніка. Всі 12.000 українських війск, як галицьких так і наддніпрянських втікли з Києва, полишаючи його Денікінцям. Розмову ґен. Кравса з Бредовом передав телефонічно сам Петрушевич, який виїхав в день заняття Києва до Винниці — членови директорії Макаренкови.

Телефонічно заявив він також, що [illegible] часно висилає нову делегацію до Денікіна, з отаманом галицької армії на чолі. Член директорії Макаренко зажадав від нього, щоби негайно повертав до Камінця. Делеґація Бубели виїхала справді до Києва і як зі звіту самого Бубели видно, заявив ґенерал Бредов Бубелі, що він буде говорити з Галичанами, однак щоби Галичани не думали про якусь Україну, бо Денікін і його армія знає тільки „єдину неделиму Россію". До того, ще старшини денікінські побили кількох делеґатів з табору Бубели. І отся пряма заява ґен. Бредова не відстрашила його далі ласитись до Денікіна. Мушу додати, що байкою є будьтоби самі старшини без відома Петрушевича допускались зради. Вже сам поступок ґенерала Кравса, який передав телефонічно сейчас Петрушевичі; далі висилка Бубели; систематичні статті в газеті Др. Назарука, в Каменці за Денікіном, стаття др. Костя Левицького в „Українськім Прапорі", яку передрукував Назарук в „Стрільци", приїзд Ерклього з листами від Панейка з Парижа до Петрушевича є остаточним свідоцтвом, що отся зрада була укарґована і з гори уплянована. До того ще берегли на місці Петрушевича Голубович-Назарук, а для докладної контролі Петрушевича приїхали ще з Відня пан Ев. Левицький, Бурачинський та Баран.

ПОЛЬСЬКА ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА.

Преважна справа, земельної реформи, хоч дуже пекуча і мусить прийти, досі ще остаточно непорішена на наших землях. Всілякі розпорядки і закони, що були досі видавані й ухвалювані, не були кінцевим порішенням. У східній Галичині був ухвалений тимчасовий засадничий (т. зв. рамовий) закон земельний дня 14. цвітня 1919 р., який одначе не міг вже ввійти в життя. В придніпрянській Україні видала була Центральна Рада Української Народної Републики тимчасовий земельний закон дня 18. серпня 1918 р., віднак його змінено розпорядком Українського Директоріяту в січни 1919 р. Після сечого закона залишено всі селянські господарства ненарушеними у приватній власности селян, а населянські землі переходять під верховне порядкування директоріяту Української Народної Републики в цілі переведення земельної реформи. Сей тимчасовий закон обовязує і доси на Україні, оскільки не зніс його Денікін на занятих ним областях України.

Польський Сойм у Варшаві ухвалив 10. липня 1919 р. основи земельної реформи в Польщі, задержуючи приватну власність, з тим, що більша земельна власність має бути обмежена до висоти від 60 до 180 гектарів. Лиш виїмково декуди вільно буде дідичам задержати до 400 гектарів. Ліси (більші) переходять на власність держави. — Землю потрібну на кольонізацію (поселення спроваджених осадників) і парцеляцію викупляє державний уряд примусово і сам переводить кольонізацію. Без позволення уряду не вільно ані продати ані купити землі з більшої посілости.

Держава буде уладжувати на викуплених як найбільше нових самостійних господарств (кольоній), які одначе не будуть перевисшати 25 моргів. Господарям, які вже тепер мають самостійні господарства не може бути продано більше чим 20 процент всіх парцельованих ґрунтів, а поодинокий набувець не може набути більше чим 40 моргів землі разом з сею, яку досі має. — Властителі самостійних господарств мають по правилу платити цілу оцінену ціну готівкою, а беземельні, що осідають на кольоніях і властителі карловатих господарств, будуть користати з довгоречинцевого амортизаційного (на рати) кредиту (в державнім Земськім Банку). Сей закон має 16 артикулів. Ми навели лиш кілька головних постанов. ВВведення його в життя натрафило в Польщі на великі перепони, бо не могли погодитися, як його в практиці переводити. В одній лише були усі згідні, а се, щоб у східній Галичині (о скільки бувби там переводжений сей закон) не сміє ані оден морг землі більшої посілости, яка тут (вся) є лише в руках польських дідичів, — перейти в руки не польські, то є, місцевий український селянин не сміє дістати ані кусничка з сеї парцельованої землі. Се заявили однодушно представники всіх сторонництв при ухвалюванню сего земельного закона.

Се сказав так само маґнат-консерватист Ексцеленція Давид Абрагамович, князь Владислав Сапега які і людовець „хлоп" Вітос, Ян Домбскі, Бриль, Ян Стапінські, проф. Станіслав Ґрабскі, Ян Заморскі і т. п. — Ян Заморскі жадає, щоби польський уряд не чекав аж буде введений в життя сей закон, але щоби сейчас взялися до скольонізування східної Галичини Мазурами, тай, щоби [illegible], щоби який польський дідич для лакомства потайки не продав де кусничка землі місцевому українському хлопови. (гл. „Слово польське" 284 ч. з 1919 р.) (Без позволення уряду не вільно вже продати нікому двірської землі).

„Ґазета Поранна" з(11. грудня 1919) пише, що треба тимчасом здержати парцеляцію на землях корінної, етноґрафічної Польщі, щоби примусити польське беземельних і малоземельних хлопів до еміґрації до східної Галичини на її кольонізацію, а тоді, як вже зовсім скльонізуєтся східну Галичину мазурами, тоді щойно можна буде розпочати парцеляцію також і на землях в корінній Польщі. Інакше — пише тота ґазета — не будуть мазури хотіли йти на схід.

Тоті посли кажуть, що так далеко сягає Польща, як далеко оре плуг польського хлопа. Треба отже сейчас розпарцелювати двірські землі у східній Галичині між польських кольоністів, а тоді схід Галичина стане справді польською землею на віки.

В тім, є всі вони згідні.

Тому, що Х-р Стефчик, презид. Головного уряду земського ще за мало йшов на руку польським „людовцям", які хотіли як найскорше переводити парцеляцію двірських земель, усунули його і на його місце приходить „людовець".

До керми в варшавськім соймі прийшла тепер нова більшість соймова, яка складається головно з „народових людовців", котрі хотять сильно взятися до тої реформи і приняли за підставу засади ухваленого 10. липня 1919 закона, з тим, що 1) тимчасово обмеження посідання 60 до 180 гектарів землі буде обовязувати лише там, де занадто велике перелюднення і роздроблення земельної власности, тай де згляди народово-ї кольонізації сего вимагають, а в прочім наразі має лишитися дідичам 180 до 400 гектарів.

Уряд земський дає польським банкам і товариствам загальне позволення на ведення парцеляції і кольонізації.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

СКОРОПАДЩИНА.

Львівський дневник „Вперед" містить отсю допись з Варшави під датою 10. січня, 1920.

По прогнанню Німців з України гетьман Скоропадський не бачив иншого виходу, як зібравши що міг з майна, виїхати за кордон. За ним попрямували і його опричники: Шемет, Добрий, Андро, Кістяковський і инші. Більшість з них осіла в Одесі, де знюхалися з Французами та добровольцями, на спілку з ними йдучи проти Петлюри. В Одесі осіла ціла наша чорна реакція, зложена з ріжних польських поміщиків, де разом з ґен. Желіґовским приготовляли ріжні пляни проти української республики. Всі дожидали, що прибуде ще ґен. Галлер зі своїми дивізіями з Франції, а тоді вже лекше буде вислати експедицію, яка приготовить ґрунт для нового гетьмана, тим разом в особі гр. Біскупского. Про ті заходи був докладно поінформований і французький міністер заграничних справ Пішон. Та заки ґен. Галлер туди вибрався, Французи з ґен. Желіґовським були вибиті з Одеси, а ґен. Галерови прийшлося їхати до Польщі.

Гетьманське гайворонне зїхало в квітні до Варшави. Приїхав теж славнозвісний Курдиновський, якого назначено представником гетьманської України і він став стягати до себе прочих однодумців. Коли їх зібралось більше число, тоді десь в перших днях червня, 1919, заложили вони „Український Комітет" при ул. Монюшка ч. 12., в склад якого крім Курдиновського, яко голови, входили ще Поплавський, Білецький, Тимченко і инші. Головною їх цілию було зорґанізованне армії. Спершу предложено Оскілкови формувати військо, та він відмовився; деяка частина українських старшин всетаки згодилася і їх стягнено до Варшави, де їх орґанізацією занявся сам Тимченко. То всім тим заходам перешкоджено і в належному світлі представлено заходи гетьманців.

Лучниковим офіцыром Тимченка був полковник Доманьскі, якого посуджено о те, що він орґанізує військо проти Польщі. Доманьского арештовано, а Тимченко разом з Білецьким втікли до Каменця, де першого арештовано на донос таки Білецького, який лишився на волі. Білецький їздив ще в Париж, де далі працював в сьому напрямі. Та його акція увінчалася повною невдачею.

Гетьманці, які лишились у Варшаві, далі вели свою роботу, якої плодом було відоме „незаінтересованне" в справі Галичини. Хоч У. Н. Р. оголосила, що Курдиновського ніхто не уповажнював заступати Україну, хоча проти нього остро виступила варшавська ґазета „Роботнік", він всетаки мав добрих поплечників, які не жаліли йому ні моральної ні матеріяльної помочі.

Згодом вибралися Курдиновський, Андро, Кістяковський на дальше турне до Берліна, куди теж загостив на короткий час сам Біскупскі. Шемет та Павлюк лишились у Варшаві.

Під нинішню хвилину вони знову підняли голову і далі радять, плянують, чи не дасться використати нагоди та якого гетьмана посадити на київському престолі. — **К.**

ДІТИ В КРИМІНАЛІ У ЛЬВОВІ.

Дня 14. м. м. на головному двірці у Львові арештовано кільканайцять дітий за те, що вони продавали каву.

Один з батьків звернувся до нас з жалобою, що його двоє дітий в віці 9 і 11 літ заведено на поліцію і тут комісар засудив їх з місця на 48 годин арешту. Хлопчину уміщено між ріжними бандитами і виколієними людьми, а дівчинку посадили з проститутками, які своїми цинічними оповіданнями псували малолітну дитину.

Висше наведені факти говорять самі за себе.

Бідні діти, яких хорий батько, пенсіоніст, що побирає всього 280 корон на місяць, дрібними доходами з продажі кави удержували, що так скажемо, дім, — опинилися між проститутками і бандитами!

І коли „прогрішилися" чим пролетарські діти супроти нинішних приписів, то чи замикати їх до арештів є вказане та чи осягне бажану ціль?

Жадаемо слідства в тій справі, щоби на будуче щось подібного не повторилося!

Бо слушно жалуеться наш інформатор, батько арештованих двоє дітий — що опіку находять бідні, голодні діти в криміналі, між бандитами й проститутками. Иншої опіки для пролетарських дітий сьогодня не найдеш!

(„Вперед").

UKRAINE SOCIETIES MANY AND STRONG.

LIFTING OF BLOCKADE MAKES ATTRACTIVE TRADE POSSIBLE.

Ukraine Co-operative Organization in Proportion to Rest of Russia Is Large.

Since the lifting of the Russian blockade much has been said of the Russian cooperative societies, with which trade relations are soon to be resumed. These Russian cooperative societies are directed from Moscow and are very numerous and weel established. The cooperative societies in the Ukraine, however, have as yet scarcely been mentioned, although they also are very prosperous and firmly organized, besides being quite numerous.

The cooperative societies in Ukrainia according to Vladimir B. Lototsky, director of the Ukrainain National Committee of the United States, are of three kinds, namely, consumers', credit and farmers' societies. The consumers' societies are most numerous. A central union called the Federation of Unions of Consumers' Cooperative societies, or simply "Dniprosoyuz," includes 6,920 of these societies. Founded in the early days of the revolution in 1917, the "Dniprosoyuz" has been growing very rapidly. In November, 1918, it had transacted business to the amount of 10,015,900 karbovantsi (a karbovantsi is equivalent to a Russian ruble, although it stands better on the exchange in Eastern Europe). Its balance sheet at this time was 28,-210,600 karbovantsi. The "Dniprosoyuz" has bought up and is operating important industries, such as soap making, woollen underwear, knitting, crockery manufacture and publishing houses.

The credit cooperative societies to the number of 3,000 are united in the Central Cooperative Bank at Kiev, which is a savings banks and a mutual aid association. It loans money to the peasants and farmers at very low rates of interest. For November, 1918, the deposits in this central bank amounted to 17,061,400 karbovantsi (44,559,640 francs), and the balance sheet was 46,680,400 karbovantsi.

The Central Ukrainian Farmers' Union at Kiev includes 850 farmers' cooperative societies. Its purpose is to systematize Ukrainian agriculture, to find markets for farm products, and to purchase seeds, agricultural machinery, and other farm necessities. In October, 1918, the balance sheet of this Central Farmers' Union was 11,200,000 karbovantsi.

All the Ukrainian cooperative organizations are ready to do business on a large scale. They are in a position to exchange wheat, sugar, and other staple products of Ukrainia for agricultural machinery, shoes, clothing and finished products in general. To facilitate this exchange of products the central unions have branches in various cities of Europe, and are about to establish branches in America. The opportunity for profitable trade is an excellent one for American business men as well as business men of Europe.

M. Dmitro Isayevich, delegate of the Central Union of Ukrainian Cooperative Societies at the Neutral and Interallied Conference held in Paris last June, pointed out at that time that the cooperative movement in Russia as a whole had been achieved during the last twenty years. In a paper on this subject he goes on to say that the movement has been particularly active and gratifying since 1907; the cooperative organizations gained more members every year and became more and more omportant. Thus in the nine governments of Ukrainia, on January 1, 1914, there were 2,370 credit cooperative societies; and one year later these credit socieites numbered 3,000, an increase of 27 per cent. This growth also manifested itself in the consumers' and farmers' cooperative societies.

After the revolution in 1917, the cooperative societies in Ukrainia could develop without any restriction from the Government or from the police, so that now the number of these societies is much greater than it was in 1914. To-day there is not one village or community in Ukrainia which has not at least one cooperative society, and there is not a family which does not belong to some cooperative organization.

At the end of 1918 there were about 250 Ukrainian Cooperative Unions including over 15,000 cooperative societies of all kinds.

The consumers' cooperative societies are grouped in local unions. The annnual budgets of some of these unions reach several million francs.

In 1911 the organizers of the Ukrainian cooperative societies completed plans for the foundation of a central cooperative bank at Kiev and presented a request for authorization to the Government. But the Russian Government maintained a deep silence upon this question for six years up to the revolution. It was only in 1917 that the idea of a central bank was realized in the foundation of the Ukrainian People's Cooperative Bank.

(From the N. Y. Evening Post, Monthly Foreign Trade Review, New York, Feb. 7, 1920.)

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Григорій Собків, родом зі села Лисовиці, пов. Долина, приїхав до Америки в 1913 році. Від початку працював в копальнях оловяних. При тяжкій праці захорував; лічив ся, як міг, а як нестало гроший вернувся до Ню Йорку, і там через знакомих дістався до шпиталю Ст. Лукс, В. 113 ул. Ню Йорк, де перебув 7 місяців. Вилічитись уже не міг і помер 3. лютого с. р. Похорон відбувся 6. лютого с. р. з церкви св. Юра в Ню Йорку. Небіщик був ревним українським патріотом, брав живу участь при закладанню товариств Соколів, а потому Січий. Також належав до У. Н. С. і був добрим діяльним громадянином. Полишив в старім краю жінку і троє дітий. — Земля йому пером.

ЩО ПИШУТЬ В ЛИСТАХ.

Лист з Заставя, повіт Рава Руська, до Романа, в Дургамвіл, Н. П.

Слава на віки! Амінь! Дорогий сину і брате наш і дорога невістко і унуки дорогенькі. Прецінь за так довгий час ми довідалися хотяй о вас що живете. Дорогий сину і невістко, доносимо вам, що ми отримали від вас лист 3-го січня с. р. і сейчас відписуємо. Дорогі діти, привиталисьте нас своїм листом, а ми ваш лист привитали гіркими слезами. Дорогий сину, я вже світа не бачу від плачу, як лише ти виїхав до тої Америки. Від того часу мені так іде, як по шнурку, а життє моє цілком вкоротилося. Ти пишеш, що ти так довго очікував від нас відомости. Ох Боже мій! Чиж ти забув о ріднім краю і о рідній хаті звідки ти походиш, та де ти родив ся, що ти мав колись родичів та рідню далеко далеко за морем, котра тепер знаходиться в крайній нужді та руїні воєнній. Чи ти забув за ту матір-землю, що тебе колись кормила, а тепер зорана арматніми кулями, кістками засіяна, а кровю і слезами напоєна. По нашій земли кров ріками плила і пливе дальше, а ти не затужив за нею? Ти уснув і забув про гірку долю своєї родини, та рідної країни! Ми від чужих довідалися про твою адресу, тай спішимо донести тобі про нашу гірку долю, хто є в хаті, а кого нема, а кого лиха доля прогнала геть далеко від хати, тай тиняєся між чужими. Дорогий сину, приглянься тій тяжкій рані в моїм серцю, що та війна її завдала. Очи мої від плачу висихають. Де мої діти? Діти мої, Петро мій в таких молодих літах, забрали його на форшпан з кіньми і вже рік як не маємо вістки про него і не знаємо чи жиє чи ні. Пійшов Стефан і навіть ані разу не був на урльопі. Минувшого тижня повернув хлопець з Новосілок і оповідав і другі оповідають, що є дуже богато побитих, а на тиф так страшно умирають, що аж серце вяне на се дивитись.

Дорогий сину, ся друга війна сто разів страшнійша, чим перша. Я минувшої зими була вже на смертній постели, а зі синів жадного не було в хаті, лише малий Луць і мої дорогі донечки, котрі солодили моє життє, та провадили ціле господарство. Я була арештована за се, що два сини, Іван і Петро, були на Україні і що дня робили у нас ревізії через три місяці. В коморі зрубували підлогу, бо сусіди доносили на нас, що у нас є скоростріли. Мартин був арештований минувшого тижня, але його випустили. Нема слів, щоби то всьо описати. Баба ще жиють, але вже чим раз більше підупадають і певно вже довго не потягнуть. В другім листі напишемо більше, бо перед святами нема так богато часу. Дорогий сину, здоровлю тебе і цілую як мати свою дитину і невістку свою і унуки. Прошу о відпис. — Твоя мати **Марія.**

ТОРГОВЛЯ З КАВКАЗОМ.

Від початку відновлення торговлі з Кавказом 95 заграничних пароплавів звідало кавкаську пристань Батум. В порівнанню з попередними роками, то таке число пароплавів є пропорціонально дуже мале. Окрім британських державних транспортів до згаданої пристани припливали кораблі з Злучених Держав, Італії, Греції і других країв. З висше згаданого числа пароплавів 10 наладовано оливою, 3 них один британський пароплав 3.000 тон, котрий відплив до Англії, 2 британські кораблі, котрі відплили до Туреччини, 1 бельгійський, котрий відплив до Одеси, а решта з висше згаданого числа припадає на бельгійські і французькі пароплави. Зваживши те, що торговля між Кавказом і заграничним світом лише недавно отворена, треба вносити, що оливяний промисл на Кавказі незвичайно розвивається.

Кавкаська магнезійна руда також має великий попит. Від того часу як на Чорному морю дозволено провадити транспортацію, 25.000 тон магнезійної руди вивезено за границю. З сего дві третих припадає на Англію і Злучені Держави. Англійські торговельні фірми закупили на Кавказі 2.000 тон тютюну.

В заміну за згадавий товар, англійські фірми привезли кавказцям чоботи, черевики, ремінь, сукно, зелізо і перфуми. З кольоніяльних товарів, англійці привезли туда індійську гербату, коко, каву і цукор. Італійці також пхаються з своїми товарами на Кавказ і стараються їх продавати таньше від Англійців. Французи щойно зачинають туда залицятися.

Торговля з Кавказом провадиться в той спосіб, що около 30% ввозових товарів переходить через руки малих торговців. Вони приїздять до Константинополя купують там в заграничних купців товари, вертають до Батума і там перепродують набуті в Константинополи товари дрібним провінціональним торговцям. Більшу часть таких купців становлять російські і кавказькі Жиди.

Члени американського ратункового комітету роблять заходи, щоби дістати зі Злучених Держав муки і одіння для американських збігців, що знаходиться тепер на Кавказі.

МІЖ КУЛЬТУРОЮ А СТЕПОВИМ ВАРВАРСТВОМ.

(Історична паралеля).

Несповна сім віків тому назад тремтіла ціла Західна Европа перед татарською Ордою, що через Україну надтягала з азійських степів. Монгольські полчища заляли вже цілу Східну Европу, а їх загони доходили до нинішної границі Галичини. Вісти про силу Степу ширили лиш пострах на Заході а сучасні літописці як континенту так й Альбіону з жахом писали, що Степ по першій своїй виправі має знов рушити на Захід, вимордувати всіх християн і в сей зовсім простий спосіб винищити все християнство — словом виверпути з корінням весь культурний доробок сучасної Европи.

Під кличами боротьби зі Степом збиралася тоді конференція союза народів під проводом папи. Ліонський Собор (1245) був більше політичним конгресом чим духовним собором. Бракувало на нім тільки проскрибованого цісаря німецької нації: над ним там за рівні проступки проти аліянтів чинили суд.

Поза тодішним союзом народів стояла також західно-українська Держава, що відгребуючи світлу память Києва та талановитого свого князя Романа від кількох літ приходила до сили і значіння та на власну руку підняла боротьбу зі степовим варварством. У старинним Галичи над Дністром знайшла захист національна культура України, що подалася тут з над Дніпра перед повенню монгольщини; тут був тепер осередок української Держави. Филі степовиків щораз то сильнійше ударяли о східні границі західної України і зневоляли молоду державу рішитися в сторону культури чи варварства, Заходу чи Степу.

Італієць Пляно Карпіні, політичний емісар союза народів до Орди, зі здивованнем відкрив на Україні культурну націю. Князь Василько йому прямо імпонує своїм джентельменством. А дотепер... дотепе рвін чув про сю країну все що найгірше; бо таку репутацію виробляли Українській Державі її сусіди перед всіми заграничними послами. З особливою ревностю сповняв таку інформаційну службу краківський епископ. Кілька літ опісля інформував він в подібний спосіб папського посла Опіза, що їхав коронувати Данила. Краківський епископ переконував його, що він грубо помиляєся, коли думає, що українську Державу можна вчислити в ряд королівств Европи; там за Вислоком на схід — говорив він — живе безбожний народ, з яким нема що пертрактувати, се схизматики, що клоняться в сторону азійської Орди — сучасного большевизму. Їх князь Данило, се перфідний чоловік, без віри і чести — звичайний большевик.

Така опінія одного сусіда мала перед світом легітимувати другого напасти зі заду на західні области держави аж під українські міста Перемишль, Ряшів і Ярослав та в сей спосіб „помочи" Україні в її боротьбі з варварством. Найблизша реляція Опіза вислана до папи звучала — я пізнав, що краківський епископ говорив неправду—parum fideliter,—а більше зі зависти, Україна показує як найбільшу склонність навязати приязні взаємини з Петровою столицею.

* * *

На конгресі у Ліоні являється посол України архиепископ Петро. Ніхто не знав нічо близше про нього, лиш англійські жерела подають вістку про сю сензаційну постать на конгресі та звуть його Петром українським архиепископом. Не знав він тодішної дипльоматичної латинської мови, хоч впрочім мав широке образованнє: з членами конференції говорив через товмача. Він змалював союзникам грозу Орди для цілої Европи та ролю своєї вітчини у сій тяжкій нерівній боротьбі, вкінци в імя культури просив Захід о поміч для своєї вітчини в боротьбі з азійською стихією. Його однак слова були гласом вопіющого во пустини..

По неволі, проти свого внутрішнього переконання прийшлося Західній Україні говорити... з Ордою. Для ратовання власного істнования треба було піти на компроміси з варварством..

З Ліону вернув Петро розчарований, але і Данило вернув з Орди — упокорений, однак з ярликом в руці. Небавом почули найближші сусіди на своїй скірі союз України зі Степом.

За згодою галицького Льва розлилася степова Орда широко по Польщі. Галицький лев зіднявся тоді о верхи Карпат; перший і послідний раз в історії його нога стала сильно на закарпатській Україні і проти волі союза народів влучив її на двайцять кілька літ т одно державне тіло з прочою Україною. Від тоді галицький лев став грізним для сусідів та символом могучости західно-української Держави.

Степ зробив своє... Приніс руїну тут, приніс руїну й там... Замовкли літописці про сі часи в Польщі і на Україні. Замовк і закінчив свої повісти золотоустий волинсько-галицький літописець. Настала історична тьма. Що дальше було через кількадесять літ, жерела мовчать... Не було кому і для кого писати...

Історія повторяєся; чи розуміє однак союз народів XX в. та інтересовані сусіди?

Др. Микола Чубатий.

(„Нова Рада").

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА.

Сим повідомляєсь Вп. ПП. Секретарів відділів У. Н. Союза, що висилка календарів на рік 1920 для членів Українського Народного Союза вже розпочалась і що в остатних днях висилано на адреси ПП. Секретарів посилки календарів для слідуючих відділів:

88, 92, 108, 111, 116, 131, 140, 141, 145, 149, 150, 153, 156, 157, 158, 159, 161, 162, 163, 164, 167, 171, 172 (2 пакунки), 174, 175, 176, 177, 178, 181, 184, 185, 186, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 197, 198, 201, 202, 205, 206, 209, 210, 212, 214, 215, 216, 217 (6 пакунки), 223, 225, 228 230 (3 пакунки), 223, 225, 228, 230 (3 пакунки), 235, 237, 238, 239, 241, 243 (2 пакунки), 244, 245, 246, 247 (2 пакунки), 248, 255, 256, 258, 263, 273, 274 (2 пакунки), 277, 278, 282, 283, 290, 291, 293, 314, 332, 371, 381, 392.

Присїм пригадуєть ся ПП. Секретарям дотичних відділів, що вислані на їх адреси календарі є призначені для всіх членів, котрі заплатили по 30 цнт. до У. Н. Союза в місяци грудни.

Просить ся ПП. Секретарів дотичних відділів, щоби одержані календарі роздали членам на найблизшім мітінгу, а на случай неодержаня висланої на їх адресу посилки, зголосились до дотичних урядників почтових, а колиб оказалось, що посилка затратила ся, належить про се сейчас повідомити уряд У. Н. Союза.

Гол. Уряд У. Н. Союза.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

В. Королів.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ ГЕРОЙ
СЕМЕН ПЕТЛЮРА.

(5)

(Конець).

Знов починають ревіти гармати у Київі; знову перестрашений люд метушиться між надією й одчаєм. Але що день, то меншає розпука й зростає бадьорість. По місту літають „фантастичні чутки". Невідомими шляхами доходять вістки, що увесь народ селянський пійшов на заклик „батька Петлюри", що село за селом, місто за містом, повіт за повітом, ґубернія за ґубернією зрікаються осоружного гетьманства і стають на бік республиканського війска. І війско казково зростає. З маленького двохтисячного ядра протягом тижня виростає 100.000-на армія.

Не тут і не тепер говорити про динамику сього надприродного явища, коли забитий, приголомшений, одурений і запоморочений селянський люд, повний безмежного довіря до свого вожда, встає, мов один суцільний організм. І, коли Петлюрині штаби примушені вживати всіх заходів, щоб стримати потоки добровільних вояків, які їдуть на своїх санїх, навантажених власним провіянтом та викопаною зпід землі зброєю, на поміч Петлюрі — в той час у Київі, єдиному островці, що зіставсь на всій Україні не українським, Скоропадський купує за всяку ціну німецьку силу, кидає у огонь учнів середньої школи, під руками кулеметів виводить у бій пяних московських офіцирів.

Повстання тривало місяць. Чому?... Чому Петлюра, у якого вже в перший тиждень було вдесятеро більше повного ентузіязму війска, ніж наемників у Скоропадського та Долгорукова, не брав Київа відразу?

Се питанне мучило богатьох киян і мучило що далі, то дужше, бо з кождим днем інертне, байдуже або навіть спочатку й вороже громадянство переносило свої симпатії на сторону повстанців і нетерпеливо очікувало їхньої появи у Київі. І сей психологічний перелом був цілком природньою річю, бо жорстокість і безумство Скоропадського на всіх накликало жах. А разом з тим становище в середині Київа викликало незрозумілість щодо тихого темпу Петлюри. Справді, київське населенне, бачучи, з яким легким серцем Скоропадський кидає у огонь юнаків-ґімназистів, не могло зрозуміти, що для свого війска Скоропадський — саврап, який боронить виключно свою особу, а для повстанців Петлюра — „батько". І, як батько, він прикладав усіх зусиль, щоб не пролилося дурно жадної краплини крови, щоб ніодна душа, запалена безмежною вірою в перемогу, — не загинула, не побачивши на власні очи наслідків свого героїзму.

Але варт тільки помислити, яке складне й небезпечне для успіху справи було се затяганне. Чим острійше імпульс, чим запальнійше бажання, — тим більше швидкого способу здійснення воно вимагає. Бо високий підйом не може тривати довго на найвисшому своєму щаблеві. А тим часом Петлюрине війско мерзло в степу під люті холоди; воно було недобре узброєне; не мало справжньої військової інтендантури. До всього того воно було переповнене таким ентузіязмом, який часто-густо стає ворогом потрібної у всякім гурті дисципліни.

І всеж таки Петлюра справляється і з сим завданнем. Він одночасно осягає дві мети: не дає упасти підйомові духа народнього, й методично, по точно розрахованому пляну, переводить свою волю, що разом є й волею нарда, переводить досконало, через всі найтяжші перепони до щасливого кінця.

14-го грудня Київ — серце України — вичищено від гетьмансько-німецької отрути. 21-го Петлюра вкупі з иншими членами Директорії вїздить у столицю своєї землі. Його блискучі блакитні очи, що горять на виснаженому й змученому обличчю, бачуть таку учту, якої навряд чи доводилось бачити комусь із московських царів. Сотки тисяч людий, що згрудились в одну масу по урочисто прибраних національними відзнаками улицях, якими їде славний переможець до памятника Богданови Хмельницькому, — повні одним почуттем подяки й здивовання. Слова: „Наш Ґарібальді" перелітають з уст в уста. І разом з тим встає питанне: „Невже-ж отся, така невизначна фізично істота; істота з такими лагідно журливими очима і змореним, блідим обличчем — се той, чиє імя знане кождим — старим і малим — на Україні? Невжеж се той висший Обранець Долі, якому судила вона бути конденсатором всього народнього духа великого народу?...

В чім же ота безмежна принадність Семена Петлюри?

В його казковій духовій силі, в його невсипучій енергії, в фанатичному патріотизмі, в його чистім демократизмі, глибокій незломній вірі в силу своєї нації, в ідеальній чесности та безкорисности, котру публично визнав навіть його найлютійший ворог — Скоропадський. А се надто знаменне явище, щоб його не згадати тут. Тим більше, що се призанне Скоропадського було в той момент, коли через Петлюру він переживав висшу стадію всього упадку. В присутности автора сеї брошури, якому довелося брати тижку участь в комісії, що 13. грудня диктувала останньому срамотньому гетьманові України текст капітуляції перед українським народом, на чолі якого йшов Семен Петлюра, — Скоропадський в присутности всієї ради своїх міністрів заявив буквально так: „Петлюра — чесний і умний чоловік!"

Так дійсно. Петлюра — і чесний, і розумний. І весь свій розум, і всю свою кришталеву чесність він віддає тій ідеї Вільної й Незалежної України, яка є единою провідною ідеєю всього його житя.

* * *

Нині Семенові Петлюрі 40 літ. Він повен сили й енергії. Відвоювавши й від північних розбишак, і від чорних круків московсько-німецької реакції рідну землю, він тепер працює на чолі Директорії, як полководець, як політик, як творець державного життя своєї вітчини, якій виборює визнання переможної Европи й Америки. Його не страшать ті траґічні обставини рідного краю, який знову переживає напад темних сил. Енерґійно і уперто він боронить свою землю, а, боронючи Україну, разом з тим заступає грудьми свого народу й Европу від московського большевизму, як колись ту-ж Европу заступав його народ від татарського ярма. І, коли Петлюрі, котрий ні при яких страховинних обставинах чи то для власного життя, чи то для життя свого рідного краю не тратить ні віри, ні певности в перемогу правди, — пощастить і тепер знову винищити на Вкраїні московську моральну чуму, — він на сей раз зробить велике їдло не тільки для України, а й для всієї Европи.

Для свого-ж народу, який і тепер має право пишатись, що породив такого сина, Семен Петлюра має повну можливість зробити ще богато добра. Наробить він не мало клопоту й історикам сучасної доби, бо мусити-муть вони богато списати сторінок, щоб змалювати правдиво й повно сю леґендарну постать, що жила й працювала у вік, коли завмерла легенда й казка.

Але він тую легенду оживив в розцвіті свого життя і сил. Він не тільки дійсно воскресив минулу леґенду про богатирів і „характерників" в цілому, але навіть в деталях.

Народ по селах вірить і переказує із уст в уста, що, коли настав останній час терпіння, коли вже вщерть переповнилась гнівом народня душа, а Семен Петлюра сидів за міцними гратами, то його товариші переслали йому листа. А в тому листі було змальовано коника. І от, Петлюра вирізує з паперу того коника, приліплює на стіну своєї камери й береться рукою за його гриву. Враз стіна розступається, і на своїму білому коні „батько" летить до вірних стрільців — соколів, що вже стоять готові до бою...

Далі. — Народ устами повстанців зложив уже пісні й думу про „Семена Петлюру й гетьмана Скоропаду", і вояки, вступаючи у Київ, співали сих пісень.

Далі. — Народ український цілком певний, що всі соціяльні блага, яких він прагне, не може дати йому ніхто иньший, як тільки сам Петлюра.

Так, Семен Петлюра воскресив казку й леґенду. За те й казковою любовю й леґендарним довірем обдарував його український простий люд. Він віддавав Петлюрі і своє життє, і свою душу до повної його розпорядимости:

— Веди! Наказуй!...

Мати таке довіре, се здійснювати евангельські слова про ту безмежну й всемогутню віру, що може пересувати гори...

Прага, 1919.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. М. Січинського, від. 146, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться дня 22. лютого, о годині 3-тій пополудни, в У. Н. Домі під ч. 84 Ґрейлінґ ул. Обовязком кождого члена прийти на ті збори. — Д. Базилевич, секр. рек.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеться дня 22. лютого під ч. 345 Ремінґтон ул. Мітінґ розпічнеться точно о 2-гій годині пополудни. Всі члени мають явитися, бо є дуже важні справи до полагодження. Кождий член повинен привести з собою хоть одного нового члена, бо ще тільки сего місяця будеться принимати за половину вступного. Отож, Братя, котрі ще не належите доніякого товариства, то прийдіть на сей мітінґ, впишітьcя в члени нашого братства і У. Н. Союза і забезпечте себе та свою родину. На біжучий рік зістав вибраний слідуючий уряд: Н. Паснак, предс.; Н. Грицак, заст. пр.; А. Онуфрик, секр.; О. Вовк, заст. секр.; М. Бінашевський, кас.; С. Шкапій, заст. кас.; І. Заверуха, М. Рудий і І. Базів, контрольори; В. Максимців, П. Мороз, О. Цимбаліста, І. Лисий, Н. Воляк, Н. Гарасимчук і К. Готра, доглядачі хорих; М. Николайко і М. Галушка, прапорники; І. Панчук, господар; М. Рудий, опікун дітий.

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗА

з ревізії майна У. Н. Союза і з діловодства гол. екз. комітету, переведеного на днях 9, 10, 11, 14. і 15. лютого 1920.

ЗВІТ ФІНАНСОВИЙ У. Н. СОЮЗА.

Приходи.

Жовтень 1919 р.	$ 19.565.25
Падолист „ „	23.188.97
Грудень „ „	27.745.25
Січень 1920 р.	20.039.89
Разом	$ 90.539.36

Розходи.

Жовтень 1919 р.	$ 11.276.97
Падолист „ „	14.461.09
Грудень „ „	10.147.32
Січень 1920 р.	9.684.72
Разом	$ 45.570.10

Зіставлене.

Готівка з днем 30. вересня 1919 р.	$154.310.50
Прихід від 30. вересня 1919 р. до 31. січня 1920 р.	90.439.36
Разом	$244.849.86
Відтягнено розхід від 30. вересня 1919 р. до 31. січня 1920 р.	45.570.10
Готівка з днем 31. січня 1920 р.	$199.279.76

Фонд посмертний.

а) В бондах знайдено:	
27 Бейон Сіти на суму	$ 28.257.00
50 Нюарк Сіти на суму	50.880.00
25 Джерзи Сіти на суму	23.875.00
42 Ліберти бондів на суму	40.200.00
б) В морґечах знайдено	7.500.00
в) На банкових книжочках знайдено:	
Ґерманія Мючуал Сейвінґс Ассосіейшен	23.248.13
Провідент Інститушен фэр Сейвінґс в Джерзи Сіти	5.000.00
Провідент Інститушен фор Сейвінґс в Джерзи Сіти	9.275.16
Нешенел Стейт Бенк оф Елізабет, Н. Дж.	13.472.99
Піпелс Сейвінґ енд Трост Ко., Газлетон, Па.	23.384.55
Юніон Кавнти Трост Ко., Елізабет, Н. Дж.	19.848.60
Сирітський фонд довгує посмертному фондови з банкової книжочки Юніон Кавнти Трост Ко., Елізабет	3.000.00
Разом	$247.941.43
Відтягнено незкешовані чеки на суму	1.935.06
Остає	$246.006.37
Відтягнено невписаний у книги процент	16.57
Стан посмертного фонду виносить	$245.989.80

Фонд резервовий.

а) В банках знайдено:	
Юніон Трост Компани оф Ню Джерзи	$ 19.554.69
Гудсон Кавнти Нешенел Бенк оф Джерзи Сіти	12.327.12
Даймс Трост Ко., Шамокін	8.369.94
Нешенел Стейт Бенк, Елізабет	11.161.93
б) В бондах знайдено:	
5 Бейон Сіти на суму	5.100.00
2 Ню Йорк Сіти на суму	1.890.00
10 Ліберти бондів на суму	10.000.00
в) В морґечах знайдено суму	45.385.00
Реальність У. Н. Союза оцінена на	19.500.00
Разом	$133.288.68

Фонд адміністраційний.

Юніон Кавнти Трост Ко., Елізабет	$ 9.389.14
Юніон Кавнти Трост Ко., Елізабет, Спешел	1.081.46
Вартість друкарні „Свободи"	21.000.00
Разом	$ 31.470.60
Відтягнено незвернені чеки на суму	1.157.55
Остає	$ 30.313.05
Відтягнено невписаний ще процент	21.32
Загальний стан фонду є	$ 30.291.73

Фонд убогих.

Знайдено в банках:	
Нешенел Бенк оф Шамокін, Па.	$ 4.755.37
Юніон Кавнти Трост Ко., Елізабет	6.154.46
Разом	$ 10.909.83
Відтягнено незвернені чеки на суму	150.00
Остає	$ 10.759.83
Відтягнено невписаний процент	9.47
Загальна сума	$ 10.750.36

Фонд народний.

Знайдено в банках:	
Шамокін Ґаранті Трост Ко.	$ 4.796.74
Юніон Кавнти Трост Ко., Елізабет	758.22
Разом	$ 5.554.96

Фонд конвенційний.

Знайдено в банку:	
Юніон Кавнти Трост Ко., Елізабет	$ 12.482.03
Загальний стан фонду є	$ 12.482.03

Фонд сирітський.

а) Знайдено в банках:	
Маркет Стріт, Шамокін, Па.	$ 11.838.65
Юніон Трост Ко. оф Ню Джерзи	313.25
Юніон Кавнти Трост Ко., Елізабет	6.880.06
б) Знайдено в бондах:	
45 Ню Йорк на суму	42.525.00
10 Трентон Сіти на суму	9.570.00
10 Есекс Кавнти на суму	10.050.00
18 Ліберти бондів на суму	15.300.00
Разом	$ 96.476.96
Відтягнено незвернені чеки на суму	1.609.11
Остає	$ 94.867.85
Відтягнено невписаний ще процент	13.65
Остає	$ 94.854.20
Відтягнено довг фондови посмертному, довжний банковою книжочкою Юніон Кавнти Трост, Елізабет, суму	3.000.00
Дійсний стан фонду є	$ 91.854.20

ЗВІТ МАЄТКУ ДРУКАРНІ У. Н. СОЮЗА.

Приходи.

Жовтень 1919 р.	$ 6.020.64
Падолист „ „	5.367.79
Грудень „ „	6.312.83
Січень 1920 р.	7.468.79
Разом	$ 25.170.05

Розходи.

Жовтень 1919 р.	$ 3.759.29
Падолист „ „	4.782.23
Грудень „ „	9.863.05
Січень 1920 р.	4.372.83
Разом	$ 22.777.40

Зіставлене.

Готівка з днем 30. вересня 1919 р.	$ 1.145.84
Прихід від 1. жовтня 1919 р. до 31. січня 1920 р.	25.170.05
Разом	$ 26.315.89
Відтягнено розхід від 1. жовтня 1919 р. до 31. січня 1920 р.	22.777.40
Готівка з днем 31. січня 1920 р.	$ 3.538.49
На банковій книжочці Джерзи Тайтл енд Ґаранті Ко., Джерзи Сіти	$ 3.174.28
Відтягнено незвернені чеки на суму	59.50
Знайдено готівкою в банку	$ 3.114.78
Знайдено готівку в руках завідателя	323.71
Знайдено на депозиті в газовій компанії	100.00
Разом знайдено готівки	$ 3.538.49

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО МОЛОДЕЧОГО СОЮЗА.

Розходи.

Жовтень 1919 р.	$ [illegible]
Падолист „ „	851.34
Грудень „ „	[illegible]
Січень 1920 р.	850.34
Разом	$ 3.492.08

Розходи.

Жовтень 1919 р.	$ 123.59
Падолист „ „	244.98
Грудень „ „	246.72
Січень 1920 р.	116.09
Разом	$ 731.38

Зіставлене.

Готівка з днем 30. вересня 1919 р.	$ 7.960.59
Прихід від 1. жовтня 1919 р. до 31. січня 1920 р.	3.492.08
Разом	$ 11.452.67
Відтягнено розходи від 1. жовтня 1919 р. до 31. січня 1920 р.	731.38
Готівка Укр. Молодечого Союза з днем 31. січня 1920 р. виносить	$ 10.721.29
Згадану готівку знайдено на банковій книжочці в Ню Джерзи Тайтл Ґаранті енд Трост Компани, Джерзи Сіти. Банкова книжочка показує суму $10.870.80 — меньше о процент, котрий є записаний в лютім 1920 р. $ 58.42 і меньше о незкешовані чеки на суму 91.09	149.51
Разом $149.51	149.51
Загальний стан є	$ 10.721.29

ЛЬОКАЦІЯ МАЄТКУ У. Н. СОЮЗА.

Стан чинний.

Готівка в банках	$199.179.76
В руках секретарів У. Н. С.	100.00
В бондах	237.647.00
В морґечах	52.885.00
Реальність У. Н. Союза	19.500.00
Друкарня У. Н. Союза	21.000.00
Фонд друкарні „Свободи"	3.538.49
Фонд Укр. Мол. Союза	10.721.21
	$544.571.54

Стан довжний.

Фонд посмертний	$245.989.80
„ резервовий	133.288.68
„ адміністраційний	30.291.73
„ убогих	10.750.36
„ народний	5.554.96
„ конвенційний	12.482.03
„ сирітський	91.854.20
„ друкарні „Свободи"	3.538.49
„ Укр. Мол. Союза	10.721.29
	$544.571.54

РЕКОРДОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА.

Прибуток в членах за послідні чотири місяці, то є жовтень, падолист і грудень 1919 р. і січень 1920 р., був такий:

Принято нових членів	360
Принято наново членів	298
Принято з переступ. листами	169
Принято з инших кляс	35
Разом принято членів	862

Убуток в членах за тісамі чотири місяці:

Суспендовано членів	678
Видано переступні листи	171
Виділшло до других кляс	35
Померло членів	28
Разом убуло членів	912

Зіставлене.

З кінцем вересня 1919 р. в У. Н. Союз число членів було	12.481
Прибуло за чотири місяці	862
Разом	13.343
Відтягнено убуток членів за чотири місяці	912
З днем 31. січня 1920 р. У. Н. Союз числив членів	12.431

За послідних чотири місяці число членів в У. Н. Союзі зменьшилось о 50.

ЗА КОНТРОЛЬНУ КОМІСІЮ У.Н.С.:
Д. Капітула
Н. Росолович.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕНЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

(В сій рубриці містимо оголошення театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довших поклпків).

LUTVIN HALL
69 SOUTH PARK STREET,
ELIZABETHPORT, N. J.

ЗВІСНА

З НЮ ЙОРКУ
поставить слідуючі штуки:

В СЕРЕДУ, 18. ЛЮТОГО 1920
МАРТИН БОРУЛЯ
комедія в 5-ох діях.

В СУБОТУ, 21. ЛЮТОГО 1920
СТО ТИСЯЧ
комедія в 4. діях, К. Карого.

Приймає участь вся трупа, первоклясні танцюристи і великий хор. Початок кождого представленя о годині 7.30. Ціни місць: $1.00, 75 і 50 центів.

McKEESPORT, PA.

Аматорський Кружок відіграє театральне представлене **„НАТАЛКА ПОЛТАВКА"**, оперета в 3. діях, з оркестрою і бандою в Словенській гали на **White St. в неділю, дня 22-го лютого 1920 р.** Початок о годині 7.30 вечер. Режісер П. Кольонський, Дірігент оркестри і банди П. Шнайдер.
20-21 КОМІТЕТ.

CARTERET, N. J.

Тов. Співацьке в Картерет, Н. Дж. відограє комедію в трох актах **ЦИГАНКА КРАСАВИЦЯ, в неділю, дня 22. лютого.** Початок о годині 7-мій вечер в Українській гали при Розевелт Евеню. Вступ 50 і 35 центів. 21-22

ВІЧА І ЗБОРИ.

ДО УКРАЇНЦІВ ЗІ СТРУСОВА (ПОВ. ТЕРЕБОВЛЯ) І ОКОЛИЧНИХ МІСЦЕВОСТИЙ.

На руки о. В. Меренкова, бувшого сотрудника в Струсові, прийшов важний лист від струсівського пароха, о. Т. Цегельського. У тім листі є богато цікавих новин, які повинні бути знані всім пробуваючим в Америці Струсівшанам і Українцям з околиці Струсова.

Аби ті важні вісти подати до відома ширшому загалови Струсівщини, в тій цілі скликується збори, які відбудуться **в четвер (19. с. м.), о годині 7-мій вечер, в льокали української торговельної корпорації „Амерус", 165 Бродвей, кімната 1507, в Ню Йорку.** Щоби прибувші на ті збори Українці не блукали по величезнім будинку, в якім згадана корпорація має свою канцелярію, то при входових дверях будинку буде стояти сам о. Меренків, котрий заведе гостий до призначеної кімнати.

На сі збори повинні прибути всі Українці із Струсівщини, які проживають в Ню Йорку й околици. Один другому дайте знати, скличтеся всі до одного і прибудьте на означений час.

о. В. Меренків
Осип Стеткевич.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошеня женитьби не приймаєсь).

ДО КРАЮ! Хто хоче працювати на кораблі кілька годин денно при легкім занятю, нехай звернеть ся до: **GREENWICH LABOR AGENCY, 129 Greenwich Street, New York, N. Y.** 124—

Пошукую **ГРИЦЯ РУДЕК**, з села Гладки, повіт Тернопіль, Галичина. Перебував в Дітройт, Міш. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: ROZALIA STASZKO, 152 Port Ave., Elizabethport, N. J. 19-21

Пошукую своїх краянів і краянок: **Катерину Шпунт, Марію Статкевич,** доньку Теодора, **Михайла Тимчук, Федора Дудчак, Івана Петранчук,** та прочих краянів та краянок з Буковини. Прошу зголосити ся до: JOHN TORAK, Box 300, Moline, Ill. 19-21

Пошукую свого брата **ФЕДОРА РОМАНОВИЧА,** з села Крихова, повіт Жидачів, Галичина. Має перебувати в Клівленд, Огайо. Також пошукую свого товариша **ПЕТРА ГАЗДІЯ,** з Копичинець, повіт Тернопіль, Галичина. Хтоби про них знав, або вони самі зволять зголосити ся до: MICHAEL ROMANOWICZ, Box 102, Bretz, W. Va. 20-22

Пошукую свою сестру **АННУ ЛОБОЗІНСЬКУ,** з Поморян, повіт Зборів, Галичина. Хтоби про неї знав, або вона сама зволить зголосити ся до: MARIA KROCHMALNA, 2840 Legrenge St., Toledo, Ohio. 21

Пошукую свого брата **ІВАНА ДЕНИС,** з села Сороцко, повіт Скалат, Галичина. Перед війною приїхав з краю до Канади. Хтоби про него знав, або він сам зволить зголосити ся до: NICHOLAS DENYS, 939 Concrete St., Nanticoke, Pa. 21

Пошукую свого шваґра **ВАСИЛЯ ВИЛЯНИКА,** з села Підпечари, повіт Товмач, Галичина. Хтоби про него знав, або він сам зволить зголосити ся до: PHILIPH SWORAK, Box 55, Scottdale, Pa. 19-21

Пошукую свого краяна **ІВАНА КРАВЧАК,** з села Ляшки Мурованї, повіт Старий Самбір, Галичина. Хтоби про него знав, або він сам зволить зголосити ся до: MARIA MYKYTA, 1007 Pelton Court, Cleveland, O. 9-21

Пошукую свого тестя **МАКСИМА ЛИШИГАНИЧ,** з села Хривт, пов. Ліско, Галичина. Хтоби про него знав, або він сам зволить зголосити ся до: ELIAS LYSZYGANYCZ, Box 142, East Yoyungstown, Ohio. 19-21

Пошукую свого дядька **ІВАНА СТАРИКА,** або тітку **ТОДОСЬКУ СТАРЕК,** з села Заднишівки, пов. Скалат, Галичина. Мають перебувати в Ню Йорку. Хтоби про них знав, або вони самі зволять зголосити ся до: JOHN ZAJAC, P. O. Box 253, Herkimer, N. Y. 19-21

ПОШУКУЮ мешканя в осібній кіматі, ясній, фронтовій, при українській родині, враз з харчом і пранем в околици Grand St., Newark Ave. або між 1-ою а 3-ою ул. Буду платити тижнево або після угоди. Зголошеня просить ся слати до: JOHN BYCH, 209 E. 21st St., New York, N. Y. 20-22

Пошукую свою сестру **МАРІЮ МАХНО,** з села Дубна, повіт Ланцут, Галичина. Давнійше перебувала в Ню Йорку. Хтоби про неї знав, або вона сама зволить зголосити ся до: JACOB MACHNO, Box 59, Send Ave., Riverhead, N. Y. 20-22

Пошукую свого краяна **НИКОЛУ СОЛОДЮК,** з села Чортовей, повіт Городенка, Галичина. Хтоби про него знав, або він сам зволить зголосити ся до: PAUL SYRHANIUK, 412 So. William St., South Bend, Ind. 20-22

Пошукую **СТЕФАНА СТЕЦИКА,** з Вижлова, повіт Стрий Галичина, котрий оженив ся в Турці над Стрийом. Хтоби про него знав, або він сам зволить зголосити ся в важній справі до: JOSEPH STECH, 118 Perrin Street, Auburn, N. Y. 20-22

Пошукую в важній справі **ЯВДОКІЮ і ЗОНЮ ЧАБАНОСКИХ,** зі Скали, повіт Борщів, Галичина. Мають перебувати в Ню Йорку, Н. Й. Хтоби про них знав, або вони самі зволять зголосити ся до: GEO. BADERIAN, 173 E. 33rd St., New York, N. Y. 20-22

Пошукую свою доньку **МАРІЮ ЛІВІЦЬКУ,** замужну Качмарська, з села Жалотин, повіт Добромиль, Галичина. Хтоби про неї знав, або вона сама, зволить зголосити ся до: SENKO LIWICKI, 681 Princeton Street, Palmerton, Pa. 20-2

Де є **ВАСИЛЬ ШКЛЯРИК?** Хтоби про него знав, або він сам зволить зголосити ся до: JOHN MALYSZCZAK, 319 Concrete St., Nanticoke, Pa. 21

Де є **СТЕФАН РОМАНЧУК,** перебував в Ґановер, Па. Хтоби про него знав, або він сам зволить зголосити ся до свого знакомого під адресою: NICHOLAS DENYS, 939 Concrete St., Nanticoke, Pa. 21

В дуже важній справі просить ся **МИХАЙЛА ДОРОТЯКА** з Перекопаної, повіт Перемишль, Галичина, подати свою адресу до: JOHN YAROSEWICH, c/o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 21

ПОТРЕБА женщину до обслуги в лонч-румі і пекарні. Може бути вдова з дитиною, мешкане на місци на бажане. Робота і платня добрі. Голоситись листовно або особисто до лончруму під ч. 331 Ninth Ave., ріг 29-ої ул., New York, N. Y. 21-23

ПОТРЕБА колодіїв до фабрики нових комерціяльних самоходів. Голоситись: KOTERBA, 1447 Unionport Road, близко Westchester Avenue, Bronx, New York City. 18-21

На продаж ВІНДОКЛІНЕРСЬКИЙ БІЗНЕС, дохід $400.00 місячно в зимі. Причина продажи — перехід в инший бізнес. Пишіть до: 16-22
А. ФИЛИПЧАК,
Box 24, Rome, N. Y.

КИШЕНКОВИЙ КАЛЕНДАРИК на 1920 р., в дуже гарній оправі з масою інформацій про закони Америки і означеєм свят цілого року та місцем на записки коштує **всего 25 центів,** 5 штук за $1.00, з додатком **мапи Галичини в українській мові.** 14с23
Треба агентів.
INTER. SALES CO., Dep. S, Sta. D, Box 122, New York, N. Y.

ФАРМА НА ПРОДАЖ.

96-акрова, орна і урожайна земля, добрі будинки, досить води. Ціла фарма добре обгороджена. Сусіди довкола — Українці і Славяне. По близші інформації удайтеся до властителя: MIKE WERCHOLAK, 108 Division Ave., Brooklyn, N. Y. 20-5

ФАРМИ В ПОЛУДНЕВІМ НЮ ЙОРКУ!

1) Фарма 36 акрова, одна миля від міста і ставу, нові забудованя, 22 акри винограду. Ціна $3600, вплата $1200. 2) Фарма 218-акрова, гарні великі забудівля, 125 акрів ліса, 4 акри саду, всі машинерії, 16 коров, 3 коні, 136 курий, земля чорна. Ціна за все $8.500, вплата половина. — Маю до 50 инших фарм. Пишіть по цінник і мапу. 20-23
S. R. MORANSKI,
Box 36, Bath, N. Y.

НОВИНКИ.

В справі арештовання п. Немета.

В справі новинки про арештованне банкира Івана Немета у Філядельфії, поміщено в 14-тім ч. „Свободи", ми одержали письмо від стейтового банку Івана Немета з Ню Йорку, в якім є просьба, аби читачам подати до відома, що Немет Стейт Бенк, 10 Іст 22 улиця в Ню Йорку, не має нічого спільного з банкиром Іваном Неметом з Філядельфії. Деякі читачі зле зрозуміли новинку подану у „Свободі" і почали підозрівати нюйорський банк Немета о дефравдацію гроший, яку закинено філядельфійському Неметови, але на другий день оскарженнє вицофано. Нюйорський банк Немета находиться під контролею нюйорського стейту і має свою довголітню репутацію.

Огонь на фармі Українця.

Дня 12. лютого вибух огонь на фармі Українця Данила Атаманюка недалеко Турнерс Фолс, Масс., і спалив дім і стайню. Згоріла пара коний і три корови, кількоро свиний і всі господарські приряди. Шкода велика, але на щастє всьо було заасекуроване.

Лондонські собвеї.

Лондонські підземні зелізниці не хочуть уступати нюйорським. Вони перевозять денно 4,000.000 людий і роблять кождого дня дорогу, що рівнається 20-разовому обороти довкола землі. Загальний прихід лондонських собвеїв виносить 1,-000.000 фунтів стерлінґів кождого місяця.

Будуть судити його за убийство з 1907 року.

В Нюарку арештовано Італійця Джузепе Манзулі, котрий убив чоловіка. При пересилуханю вийшов на яв факт, що Манзулі поповнив убийство не лише кілька днів тому, але в 1907 році убив також чоловіка. Його будуть судити за оба злочини.

Фінансове положенє Франції.

Загальна фінансова шкода, яку потерпіла Франція підчас пятьлітної війни, виносить $61.-422,000.000 долярів, в тім $36.-550.000.000 припадає на матеріяльне ушкодженнє реальности, а $24.872,000.000 на актуальні кошти війни.

Замітним є, що від кількох тижнів голяндські і швайцарські фінансові ринки уважають фінансову ситуацію в Бельгії ліпшою ніж у Франції. Се видно не лише по тім, що бельгійські франки є дорозші в порівнанню з французькими, але також свідчить про се факт що бельгійські купці на швайцарські вироби одержують кредит далеко лекше ніж купці французькі.

Українці-углекопи у Злучених Державах.

Обчислено урядово, що на загальне число 600.000 робітників в копальнях мягкого угля є 163.516 чужинців, значить таких, що не є горожанами сеї републики. Найбільша цифра чужинців-углекопів припадає на Італійців, бо є їх 44.869. За ними слідують Словаки з числом 30.750, а на третім місци стоять Українці цифрою 27.835. Скількість чужинецьких робітників є зарепрезентована в слідуючім порядку:

Італійці	44.869
Словаки	30.750
Українці	27.835
Поляки	16.801
Німці	7.548
Французи	4.478
Москалі	3.850
Литовці	3767
Мадяри	3.200
Греки	3.088
Серби	1.282
Шведи	1.167
Фінці	1.000
Еспанці	850
Румуни	830
Хорвати	828
Мексиканці	820
Чорногорці	590
Болгари	545
Японці	412
Турки	200
Сирійці	131
Голяндці	105
Данці	67
Хінці	59
Португальці	25
Разом:	163.516

Три визначні мужі заповідають скоро нову війну

Чи по великій світовій війні наступить скоро нова війна? Отсе питанне, яке завдає собі кождий, але на яке кождий може відповісти. Нерозсудні оптимісти кажуть, що постанови мирової конференції в Парижи на довгий час унеможливлять всяку війну а то хочби і з тої причини, що „мирова конференція дуже справедливо трактує кожду справу"...

Се іронічна насьмішка старців, що зібралися в Парижи рішати доля світа проти волі більшости людства. Инакше на се пекуче питанне відповідають люди, які безпосередно не мали жадних зносин з мировою конференцією і які на всі проблеми світа глядять з боку, але розбирають їх грунтовно.

Граф Леопольд Берхтольд, що на початку війни був міністром заграничних справ Австро-Угорщини, а тепер переживає на вигнанню в Швайцарії, каже: „Инша війна вже появляєсь на горизонті. Вона вигдядає так неминучою, як та, котра щойно покінчилась".

Вісцент Бляско Ібанець, еспанський письменник, що тепер подорожує по Злучених Державах, каже: „Війна вибухла, бо не було міжнародного морального закона, і з тоїсамої причини вибухне нова війна. Робітничі заворушення не є спричинені бажанням більшої платні або коротших годин праці, але поганим примірои гойного життя, яке провадять люди, що збили собі маєток на війні. Се гойне життє богачів вриває терпінє робітників."

Також папа Венедикт XV. каже, що мир, який зготовила мирова конференція, плекає в собі зародки нової страшної війни. Ватикан є проти паризького мира. 150 католицьких послів до нового італійського парляменту будуть правдоподібно голосувати разом з соціялістами проти ратифікування паріського мира, бо він є несправедливий.

ВІЙНА З ПОШЕСТЮ.

В тойсамий час, коли недавно скінчена европейська війна, одна з найбільших воєн в історії людства, день-в-день пожирала тисячі молодого життя, в нас дома, в Америці, люди гинули сотками тисяч від всякого рода недуг, перед котрими вони могли обезпечитися, як би були звертали більше уваги на їх небезпеку. Одна війна вже скінчена. Ми її виграли і демократія побідила. Тепер ми ще маємо виграти другу небезпечну війну — війну з всякого рода заразливими недугами, котрі рік-річно забирають з собою богато людського життя. Сей страшний ворог людства мусить бути побіджений.

Як розберемо сю справу серіозно, то прийдемо до заключення, що тут нема нічого надзвичайного, що стоїло би на дорозі до виграня такої війни з недугами. Домашна чистота, здорова пожива, чистота рук, зубів, свіже молоко і здорова вода до пиття, свіжий воздух, загальне виконування санітарних приписів, обережність перед мухами і комарами — отсе дороги і способи до виграння, успішного виграння війни з заразливими недугами. В сій війні повинен обовязково взяти активну участь кождий горожанин і резидент Злуч. Держав. Таке провадженнє війни з поширюючимися недугами майже нічого не коштує і при добрій волі та невеличкім труді може заощадити богато людського життя.

FRANCE AND THE UKRAINE.

A NEW PERIODICAL.

A new paper, "France and Ukraine," was published in Paris on the 9th instant. In the first number is given an interview with General Ilesco, who is at present in Paris, where he holds an important position with the Rumanian Economic Mission. The General discusses the economic situation in the Ukraine, and the future of commercial and industrial relations btween the new State and Russia.

The first number contains, among other articles of interest, "The Military Situation in the Former Russian Empire"; "Franco-Ukrainian Relations in the 17th-18th Century"; "Ukrainian Art through Ukrainian History," etc.

ДО ВІДОМА ЧЛЕНІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО СОЮЗА.

В неділю, 22. лютого б. р., о годині 3-тій пополудни, відбудуться в Українськім Народнім Домі (на горі міста) під числом 367 St. Paul's Ave., Jersey City, N. J. 21-22

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО СОЮЗА

на які запрошується всіх членів і прихильників сеї організації. На порядку деннім є дуже важні справи до полагодження, тож просимо конечно прибути.

М. Едельман, предс.
О. Стеткевич, секр.
Г. Мельник, касієр.